

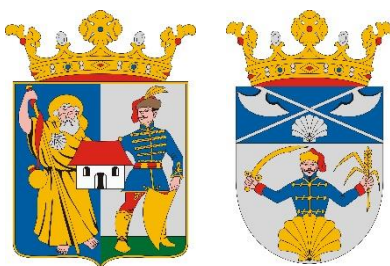
"A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon című és TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú" projekt.

TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018

„Helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon”

(Jakabszállás, Fülöpjakab)

ÉRTÉKŐR FOGLALKOZÁSOK FÜLÖPJAKABON

"A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon című és TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú" projekt.

Tartalom

Beszámoló	4
SORSOK ÉS LÉPTEK	7
Képek.....	8

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

"A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon című és TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú" projekt.

IDŐPONT:

2020. novembertől, folyamatosan történik

HELYSZÍN:

Fülöpjakab egész területe

JELENLÉVŐK:

Önkéntesek segítségével

TÁRGY:

Helyi szellemi és kulturális értékek gyűjtése

BESZÁMOLÓ

Településünk névadóiról Kis Virág, Fülöpjakabon élő keramikus művész készített domborművet. Ez a település történetét bemutató anyag kiemelkedő eleme, hiszen korábban alig alig esett szó a névadókról. Most már meg is lehet tekinteni, jellegzetes vonásaikat és így, hogy „arcot” kaptak sokkal közelebb kerültek az itt élőkhez. Megerősítve a helyi identitás tudatot.

Az alkotás a polgármesteri hivatal épületén helyezkedik el.

Kiss Virág keramikus művész:

„Kutakodásaim során (internet) kevés anyagot találtam a falu névadóiról. Képanyag is elenyésző A küldött írásos forrásokat használtam, valamint mindkét alak esetében a korhoz legközelebb álló ábrázolásokat (krónika, középkori festmények) kerestem, melyeken jól látható a hajviselet és az öltözködés, valamint az arcvonások jellege.

Fülöp nemzetközi figurája révén leginkább angol nyelven találtam tevékenységével kapcsolatos információkat. Az ő esetében Itália freskókat, püspöki ábrázolásokat kerestem, mert a Krónikánkban megjelenő alakja utazás közben ábrázolja. Az utazó viselet meglehetősen más mint az ünnepi egyházi. Ezért nem abban akartam megjeleníteni.

Jakab esetében kevesebb írásos anyag állt rendelkezésre, viszont a kunok irányában történő helyi kutatásokra tudtam támaszkodni, valamint a szanki kiállítás lenyűgöző képi világára. A kunokat külföldön is vizsgáló kutatók internetes képanyagának egy szeletét is megnézgettem. Minden forrást mérlegelve döntöttem Buthemer Jakab általam készített megjelenítéséről.

Mivel nagy valószínűséggel a két figura politikailag és vallási szempontból nem ugyanazt képviselte, sőt tulajdonképpen az egyiket a másik által képviselt nézetek megregulázása ügyén küldtek ide , ezért semmiképpen sem akartam szemben ábrázolni.”

Fülöpjakab története

A három szomszédos település Fülöpjakab, Jakabszállás és Kunszállás (korábbi nevén Majsajakabszállás) történelme szorosan kapcsolódik egymáshoz. A községek ősi kun múltját kutatva olyan írásos bizonyítékokra bukkantam, melyek egyértelműen alátámasztják, hogy a települések nevében megtalálható Jakab név Buthemer Jakab kun kapitány nevéből ered. A három falu területe a 13. században ugyanis Buthemer Jakab kun kapitány birtoka volt – részletezte Kovács Imre Kunszállás polgármestere, aki kutatásairól a legutóbbi Kun Világtalálkozó keretében is beszámolt.

– Kutatásaim során eljutottam az 1300 években bőrhártyán íródott ólatin nyelvű királyi kiváltsági levelekhez, melyekből kiderült, hogy Buthemer Jakab kun kapitány Lajos király kiváltságosa volt. Erdélyben a szászok elleni dicső csatában olyan érdemeket szerzett magának, melyekért cserébe birtokolhatta a három kun pusztát, mellé pedig olyan kiváltságlevelet kapott, amelyben a király utasította a magyar nemeseket, hogy semmilyen adóval nem sújthatják Fülöpjakab, Jakabszállás és Kunszállás területén élő kun embereket.

A levelekből az is kitudt, hogy Buthemer Jakab leszármazottja az első betelepülő hat ősi kun törzsek egyikének, mégpedig az Iloncsuk törzsnek, ami egyébként kígyócskát jelent – fűzte hozzá a leköszönő kiskunkapitány, aki azt is elmondta, Buthemer Jakab kun pusztáit a redemptió idején fülöpszállási, majsai és szabadszállási kun gazdák vásárolták fel.

"A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpkabon című és TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú" projekt.

A redemptió után azonban a kun gazdák lassan elvesztik identitásukat és integrálódtak a vármegyei közigazgatásba. Közülük sokan elszegényedtek és földjeiket eladták a tehetősebb félegyházi magyar gazdáknak, így puszták fokozatosan félegyházi tulajdonba kerültek. Kunszállás területét birtokló majsai kun gazdák azonban jobban kitartottak, nem adták olyan könnyen földjeiket, mint a fülöpkabaiak, így önállóságuk is megmaradt, sőt a település közigazgatása is megerősödött. Ezzel egy időben viszont Félegyháza rátenyerelt Fülöpkabra és ráerőltette tanácsi döntéseit, a falu fejlesztéséről pedig gyakorlatilag teljesen megfeledkeztek.

Fülöp Fermoi püspök

Bishop Philip Fermo

Miklós pápa 1278 végén pápai legátussá nevezte ki Magyarországra, Lengyelországba és a szomszédos országokba, hogy segítse IV. László magyar királyt a királyi hatalom visszaállításában. 1279 és 1281 közötti tevékenysége – leginkább a kunok üldözésére vonatkozóan – jelentősen beavatkozott a magyar belpolitikába, és eredeti megbízatásával és szándékával ellentétben hozzájárult a feudális anarchia elmélyítéséhez, a feltörekvő oligarchákkal szembeni királyi hatalom visszaszorításához.

Fermói püspök

Származása, tanulmányai és korai pályafutása ismeretlen. Kazimierz Gołąb lengyel történész tévesen azonosította őt "Philippus comes de Casate", egy állítólagos milánói diakónus és pápai káplán[1], személyét Comes Glusiano de Casate leendő bíborossal egy pápai levél címének félreértése alapján. (lásd alább) mindkettőjüknek 1278-ban.[2] Ennek ellenére a lengyel történetírás elfogadta Gołąb állítását.[3] Kánonjogi ismeretei alapján elképzelhető, hogy a bolognai egyetemre járt.[3] Fülöp püspöksége előtt Mantua prépostjaként szolgált.[4] X. Gergely pápa fermói megválasztott püspökként szólítja meg 1273. március 24-i levelében, amelyben leírja a székesegyházi káptalan hat kanonok általi megválasztásának körülményeit. Megválasztását Gergely pápa aznap megerősítette.[2]

1278. március 31-én III. Miklós pápa megbízta Fülöpet és Comes de Casate-t, hogy látogassanak el a közvetlen pápai fennhatósága alá tartozó római kolostorokban, kórházakban, templomokban és kápolnában.[5] Miklós pápa 1280 márciusában tájékoztatta Fülöpet – aki addigra már Magyarországon tartózkodott –, hogy érvényesíti kinevezési jogát a megüresedett modenai egyházmegyére, és felajánlotta neki a pozíciót, illetve távollétében Fermóból Modenába való áthelyezését.[6] Fülöp azonban a kevésbé jelentős fermói püspök akart maradni, és ezt a méltóságot haláláig megőrizte.[4] Philip valószínűleg bíborosként számított a teremtésére, ami arra készítette, hogy megtagadja a posztot.[7] Kelet-Európából Olaszországba való visszatérése után Fülöp alacsony profilt tartott, és élete utolsó éveit a fermói egyházmegye közigazgatásának javítására fordította: például a generális helynöki tisztség bevezetésével és az egyházi fegyelem emelésével. magasabb szint. Ezen intézkedések tartalma elsősorban lelkipásztori munka volt, nem pedig politikai szféra, amely egyértelműen háttérbe szorult.[8] Hosszan tartó betegség után halt meg 1300-ban vagy 1301-ben – utódját, Alberico Viscontit VIII. Bonifác pápa 1301. február 28-án helyezte át a székbe.[4] mivel életmódja kun és nem katolikus volt, az Apostoli Szentszék legátusa, Fermói Fülöp megérkezett ellene [IV. László], és a szakáll borotválkozását és a magyarsággal ellentétes hajvágást követelte. el kell hagyni a szokást, és a Magyarországon ma már megszokott kun sapka viselését. Azt is megparancsolta a királynak a kiközösítés fájdalma alatt, hogy gyűlölje a pogányokat, szeresse a keresztény szertartásokat és tisztelje a házassági ágyat. De miután semmit sem tett a királlyal, hazatért.

"A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpkabon című és TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú" projekt.

Miklós pápa kinevezte Fülöpöt „teljes joghatósággal” (legationis officio plene) Magyarországra és a szomszédos területekre, Lengyelországra, Dalmáciára, Horvátországra, Boszniára, Szerbiára, Galícia–Volhíniára és Kumániára ("ac Polonie, Dalmatie, Horvátország, Rame"). , Servie, Lodomirie, Galitie et Cumanie partibus illi conterminis") 1278. szeptember 22-én.[4] Fülöp annak ellenére, hogy nem volt tagja a Bíborosi Kollégiumnak, megkapta a legatus a latere rangot[10], következésképpen ő volt a pápa "alter egoja", és így teljes körű meghatalmazottja volt.[11] Ez azt tükrözi, hogy a pápa milyen fontosságot tulajdonított a követségnek. Még a 14. századi Illuminated Chronicle is bíborosi jelvényekkel ábrázolja az érkező Fülöpöt: az illusztrátor nem tudott elképzelni egy ilyen fontos követséget anélkül, hogy a legátus bíboros lenne.[10] Fülöp legatus a latere rangja következtében egyházi adomány adományozására kapott megbízást; papságát bármelyik káptalanban kanonokká nevezhette ki; felhatalmazást kapott arra, hogy búcsút nyújtson; intézkedései kiszabását fegyelmezővel (kiközösítés, eltávolítás és felfüggesztés) is végrehajthatta a büntetés feloldása mellett. Fülöp azonnal kinevezése után a magyarországi katolikus egyház, de facto feje lett, tartományi és országos zsinatokat hívhatott össze és elnökölt.

Az egyházi peres ügyek legfőbb fellebbviteli fórumaként is működött.[11] A pápa fő feladatának jelölte meg, hogy segítse IV. László magyar királyt tekintélyének megszilárdításában és a királyi hatalom visszaállításában, valamint az egyházi intézmények jogainak és szabadságainak védelmében a zsarnoki világi urakkal szemben. Fülöp arra is utasítást kapott, hogy törekedjen a kánonjog érvényesítésére Magyarországon és a környező országokban.[12] Ezen túlmenően egyik fő feladata a 7 éve üresen álló Esztergomi Főegyházmegye helyzetének rendezése volt.[11][13]

A pápai legátus Magyarországra küldésének időpontja bizonytalan okokra vezethető vissza. Bár a királyság 1272-ben, a kiskorú László királlyá koronázásakor feudális anarchiába került, majd a következő években bárói csoportok harcoltak a legfőbb hatalomért, ami az egyházi javakban is súlyos károkat okozott (például a Veszprémi Egyházmegyét feldúlták és elpusztították). 1276-ban) Fülöp kinevezéséig IV. László jelentős eredményeket ért el a politikai konszolidáció terén: miután 1277 májusában nagykorúvá nyilvánították, sikeresen felszámolta a Geregye nemzetség uralmát, miközben rákényszerítette a hatalmasokat. Kőszegi család ideiglenesen visszavonulni. Ezzel párhuzamosan a közös német–magyar hadsereg döntően legyőzte a cseheket, és megölte az ősellenséget, II. Ottokár cseh királyt az 1278. augusztusi Marchfeld-i csatában.[14]

A 14. századi Világos Krónika kiemeli, hogy Fülöp kifejezetten László nem keresztény szokásai és szokásai miatt került Magyarországra, ennek azonban a legátus érkezése előtt a korabeli forrásokban nyoma sincs, így a krónika utólag is rámutatott erre az okra. Szűcs Jenő történész úgy érvelt, hogy a kinevezést tartalmazó pápai dokumentumok sem tesznek említést a király kifogásolható magatartásáról.[15] Szűcs Jenő és Zsoldos Attila szerint a Szentszék felelevenítette azokat a gregorián törekvéseket, amelyek szerint Magyarország pápai hűbértartomány volt, hiszen a 11. században Szent István „kapta meg a pápától a kormányzást és a koronát”, ahogy Fülöp pápai legátus nyilatkozta, amikor megnyitotta a nemzeti templomot. zsinat Budán.[15][16] Ottokar aus der Gaal Steirische Reimchronik ("Stájer rímkrónika") című műve alapján Kovács Viktória történész úgy vélte, a pápai legátus kinevezését megelőzhetette volna egy magyarországi kérés. Feltehetően az ország egyházi és világi elitjének egy része elégedetlen volt a király konszolidációs törekvéseivel, és nem bízott az uralkodóban. Bruno von Schauenburg, Olmütz püspöke (és Ottokár király tanácsadója) már 1272-ben tájékoztatta Gergely pápát a kereszténység magyarországi „veszélyes helyzetéről”, amiért elsősorban a kunokat tette felelőssé.[17] Egy közel-korabeli osztrák krónika, a Continuatio Vindobonensis szerint Fülöp nemcsak a kunok térítése miatt került Magyarországra, hanem azért is, hogy „a keresztény életet majdnem elfelejtő keresztény magyarokat a katolikus hitre emlékeztesse”. [18]

"A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon című és TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú" projekt.

Egyházi ügyek

Miklós pápa 1278. október 7-i levelében megemlítette, hogy a katolikusok eltűntek a Kumániai (vagy Milkoviai) Egyházmegyéből, mivel a magyarországi mongolok bevonulása során a püspöki székhely lerombolása óta egyetlen püspök sem élt ott. A pápa sürgette Fülöpöt, hogy vizsgálja ki a volt püspökség helyzetét. Fülöp már 1278 decemberében, amikor még Bécsben tartózkodott, megerősítette II. András magyar király és volt pápák több korábbi adománylevelét a Német Lovagrendnek az erdélyi Burzenlandban (Barcaságban) való követeléssel kapcsolatban, amelyek azt tükrözik, hogy a kiűzetés A pápai diplomáciában még mindig napirenden volt a magyarországi német lovagrend.[19] 1280 májusában az erdélyi szászok közössége (universitas) kérte Fülöptől a tiltás feloldását, amelyet a szászok lázadása és az 1277-es Erdélyi Egyházmegye lerombolása miatt sújtottak földjükre; hajlandó volt erre azzal a feltétellel, hogy újjáépíti a Szent Mihály-székesegyházat, a püspöki palotát és kápolnát.[20] Ugyanebben az időben Fülöp felmentette Kökényesradnót Mikod és Emeric testvéreket is esküjük alól, hogy elzarándokolnak a Szentföldre, cserébe a székesegyház újjáépítésének finanszírozását.[2]

SORSOK ÉS LÉPTEK

Megcsináltuk!

Elkészült Fülöpjakab első saját készítésű filmje!

Az alkotók Bodor Sándor polgármester operatőr és jómagam, mint szerkesztő riporter! Ezért vannak technikai hiányosságok, hisz saját eszközöket használtunk (a polgármester egy régi saját kamerát porolt le) A hangfelvétel gyenge minőségű az első riportnál, de amint ezt észleltük a polgármesterünk vásárolt egy külön mikrofont így a későbbi felvételek már sokkal jobb hangminőségben készültek el. Én szerveztem a helyszínenek és én határoztam meg a témát.

Mindenhol szívesen fogadtak minket!

Fülöpjakabon élő, és ide visszajött vagy itt élni akaró embereket kérdeztünk meg: Miért épp Fülöpjakabot választották otthonuknak. Lenyűgöző történeteket hallottam. Volt sok sok nevetés és néha könnybe lábadt a szemünk.

Nagyszerű élettörténetek rajzolódtak ki a beszélgetésekből.

Ezt a filmet látni kell mindenkinek, ne csak az itt élőknek. Mindenképp lesz folytatás, nagyon sok jó példát látunk, amit mindenképp meg akarunk örökíteni.

A film már önmagában egy mai emberhez igazodó média tartalom. Az olvasási kultúra komoly változáson megy át, a papír alapú anyagok kevésbé népszerűek. Bár sokan gyömszölnek prospektusok, tájékoztatókat a táskájukba, de ezeket nem olvassák el részletesen. A film villámgyorsan terjeszthető, nagy tömegekhez eljut és a képi anyag magával ragadó.

Sikerült olyan szinten dokumentálni két idős hölgygel a csuhé készítés folyamatát, hogy a film alapján bárki megtanulhatja ezt a technikát. Ráadásul a 80 év feletti hölgyek és édesanyjuktól tanulták a technikát.

Hasonló módon a kenyérsütést is el lehet sajátítani a film alapján. Fülöpjakabon van egy 87 éves kovász.

"A helyi identitás és kohézió erősítése Jakabszálláson és Fülöpjakabon című és TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00018 azonosító számú" projekt.

KÉPEK

Fülöpjakab, 2022. szeptember 27.

Kovács Márta
közösségfejlesztő